

[Socialministeren.]

ovenomtalte lovændring er derfor endnu ikke fremkommet, men ventes hurtigt.

Det ærede medlem fru Erna Sørensen har spurgt mig, om det udvalg, der er nedsat til at undersøge spørgsmålet om enkeres forhold, har afsluttet sit arbejde, og om der kan ventes fremsat et lovforslag herom i tinget. Det ærede medlem fru Ragnhild Andersen har også været inde på dette spørgsmål.

Jeg kan hertil oplyse, at udvalget endnu ikke har kunnet afslutte sit arbejde, og at det heller ikke vil ske inden for den nærmeste fremtid. Jeg finder, at en lovgivning for hele dette område bør forberedes grundigt, og jeg mener derfor, alle må være interesseret i, at der foretages de nødvendige undersøgelser. Jeg er imidlertid enig i, at der er visse grupper af enker, hvis forhold bør ordnes så snart som muligt, nemlig kvinder, der er blevet enker i så sen en alder, at man ikke kan vente, at de skal kunne finde beskæftigelse. Jeg har tidligere været opmærksom på dette særlige problem og har allerede ladet udarbejde et lovforslag, der indfører en pensionsordning for denne gruppe af enker. Jeg regner med at kunne fremsætte dette lovforslag i tinget i januar måned.

Jeg takker det ærede medlem hr. Poul Thomsen for hans varme interesse for en forbedring af åndssvageforsorgen. Det er rigtigt, at vi mangler over 2 000 pladser på vore institutioner og hved 3 000 pladser i eksternatskolerne. Det er en dybt alvorlig situation. Hvis ikke en del af de sanatorier, der efterhånden bliver ledige, kan stilles til åndssvageforsorgens rådighed, vil det koste stat og samfund mange millioner kroner. Jeg må give det ærede medlem ret i, at forholdene på visse af vore institutioner er så ringe, at vi simpelt hen ikke kan være det bekendt.

Det ærede medlem kom ind på tanken om, at åndssvage burde kunne komme ind under invalidelovgivningens regler, og har i forbindelse hermed spurgt, om jeg allerede nu vil udtale, at der straks kan udbetales hjælp til åndssvage med et beløb svarende til invalidepensionen, og om man er villig til en hurtig gennemførelse af de formelle regler om åndssvages ret til invalidepension.

Hertil vil jeg gerne sige, at der til åndssvage, der af forsorgen anbringes i privat

pleje — familiepleje eller prøveudskrivning — kan ydes en økonomisk hjælp, såkaldt plejeløn, der i sin karakter svarer til den hjælp, invalidepensionister får.

Når åndssvage som regel ikke kan få invalidepension, skyldes det bl. a., at åndssvage, på grund af at de ikke kan betragtes som arbejdsføre, normalt ikke kan optages i syge- og invalideforsikringen. Enkelte åndssvage patienter er dog på grund af en fejlurdering blevet optaget i forsikringen, og til dem udbetales gennem forsorgen en plejeløn, der svarer til pensionen. Vedkommende sociale udvalg afregner i disse tilfælde selve pensionen med socialministeriet.

Om plejelønnens størrelse gælder nogle retningslinjer, der er givet af socialministeriet i 1934, og hvorefter plejelønnen i hvert enkelt tilfælde fastsættes under hensyntagen til de lokale forhold og den særlige pleje, der i det enkelte tilfælde må ydes den pågældende. Det forudsættes, at plejelønnen i almindelighed vil blive væsentlig lavere end udgiften ved ophold på anstalt.

På grundlag af denne almindelige regel har bestyrelserne fastlagt en praksis, der på grund af forsorgens opbygning har været noget forskellig i de forskellige dele af landet og i øvrigt har været præget af, tør jeg vel sige, en vis tilbageholdenhed. Dette har ført til resultater, som med rette har givet anledning til klager og til kritik. Som skoleeksempel har ofte været fremført det urimelige i, at en moder, der havde to hjælpeløse, blinde, åndssvage børn, kun har kunnet få udbetalt en plejeløn, der — skønt stor i forhold til, hvad der normalt udbetales — var væsentlig lavere end den invalidepension med tillæg, som børnene ville have fået, hvis de kun havde været blinde og ikke tilige hjælpeløse og åndssvage.

Skønt de principielle retningslinjer i 1934 udelukkende var økonomisk begrundet og derfor kunne føre til urimelige resultater, har udviklingen for så vidt virket mildnende på reglen, som udgiften ved anstaltsophold i dag gennemsnitlig ligger på et beløb, der er større end invalidepensionen med tillæg.

Åndssvageudvalget behandler hele dette problem. Spørgsmålet om åndssvages ret til invalidepension er jo ret kompliceret på grund af spørgsmålets sammenhæng med de almindelige regler om syge- og invalideforsikring. Man har imidlertid fra minister-